

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER-

bladet

MÅNEDSSKRIFT FOR SORANSK SAMFUND
ÅRGANG 86 NR. 7

NOVEMBER 2001

Denne underskønne kvindefigur er flyttet fra Rektorhaven til Parnasbroen. Nu kan vi andre også se på hende.

Julefesten

afholdes i år i Soranernes hus, Hauerslevsalen

Lørdag d. 8. december kl. 11.30

Start: Afsløring af de ophængte malerier af Knud Hauerslev og Henning Molin.

Herefter spisning og almindeligt samvær - der er ikke bestilt underholdning, men alle, der vil bidrage med slig form for adfærd, er velkomne!!

Prisen for dette arrangement vil andrage 150,- kr. Foreningen vil sædvanenvis sørge for et glas brændevin og en øl til maden.

Der vil som altid være mulighed for at købe diverse spirituosa + øl og vin.

Denne herlighed kræver tilmelding! Og da madsvenden ikke kan klare det hele, må vi bede om tilmelding seneste en uge før, altså senest 1. december!

Der er begrænset deltagerantal, idet brandvæsenet ikke vil se mere end 50 personer forsamlet i Hauerslevsalen ad gangen! Så skynd dig nu og tilmeld dig og din ledsager så snart som muligt! Først til mølle-princippet vil afgøre muligheden for at komme med til årets fest! Ingen juniorrabat til julefesten.

Tilmelding til *Børge Vendelbo Andersen* på tlf. 38 89 00 75, mob. 23 64 11 65.

Holberg-fest i Jysk Afdeling

Lørdag den 24. november 2001 fejrer Soransk Samfunds jyske afdeling Holbergs fødselsdag ved et arrangement i Aarhus.

Vi mødes kl. 15.45 foran teatret Svalegangen, Rosenkrantzgade 21, for kl. 16 at overvære opførelsen af komedien

“Cooking with Elvis”,

som på nostalgisk vis inddrager en amerikansk berømtthed.

Efter forestillingen spiser vi til aften på Jacobs Bar i Vestergade.

Pris for hele arrangementet - dog ikke drikkevarer - er kr. 150,- pro persona.

Tilmelding - gerne hurtigt, da vi kun råder over et begrænset antal billetter - til enten **Jørn Simonsen**, tlf. 75 86 76 10 eller til **Hans Andersen**, tlf. 86 25 62 90.

Soranerfrokoster

På grund af julefesten vil der IKKE blive soranerfrokost i december måned.

Men vi ses atter i januar - **den 3. kl. 12.00 som vanlig**. Husk tilmelding dagen før!

Kære juniormedlemmer! Husk, at samfundet betaler det halve af frokostudgiften for jer, hvis I vil være med. I skal altså pt kun betale 50,00 kr. for at deltage!

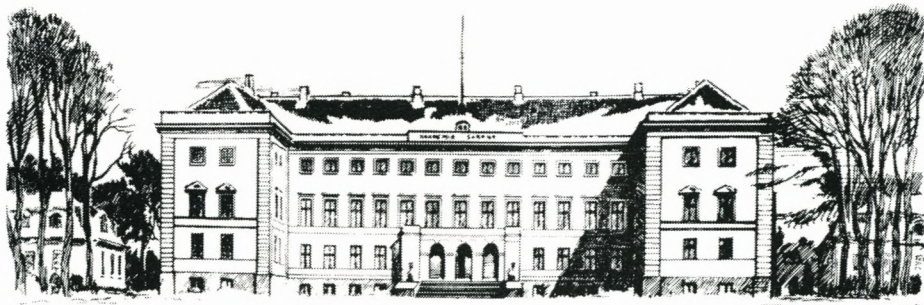
OBS! OBS! Nu tilmelding senest 3 dage før!

Holbergbekransning

Da skolen holder indvielse af det nye alumnat allerede fra kl. 10,00, vil kransen blive ophængt allerede kl. 8,45 ved næstformandens og sekretærens mellemkomst.

Michael Goeskjær og Kim Øxenholt vil i kraft af deres hverv udføre denne ofte farlige handling med bestigning og fastsurring. Bagefter vil den gamle redacteur trække de tørstige til truget enten hos Illum eller i Magasin, hvor der kan bødes på de slidte struber, hvis vi bliver nok til at synge Holbergs pris!

Det kan da kun blive morsomt!

C.W. Tom-Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORANER-BLADET

NOVEMBER 2001 86. ÅRGANG NUMMER 7

Noget om at holde i hånd ...

I dette eksemplar af Sb har vi medtaget en beretning fra YORK, ved hvis universitet en soraner har tilbragt et par semestre. Vi har tidligere haft beretninger fra både USA og Australien med stort set samme indhold - og samme konklusion: Man gør meget mere ud af tutorvirksomheden på de udenlandske universiteter end på de danske.

Det kan naturligvis hænge sammen med, at de omtalte universiteter alle er "private" i den forstand, at de selv skal rejse pengene til at undervise for, ligesom de studerende selv skal betale en klækkelig sum for at modtage undervisningen.

Det er både sikkert og vist, at sådant skaber en noget større interesse for, hvordan de studerende klarer sig undervejs i studiet. Der eksisterer et tæt samarbejde mellem universitet/lærestanstalt og industri (arbejdspladser), og universiteternes tutorer følger meget ihærdigt op på kandidaternes virksomhed i de ansættelser, som universiteterne selv har skaffet de studerende - som regel allerede i meget god tid før eksamen.

Det er en god ide, som givetvis ville kunne praktiseres med fordel her til lands, hvor vi er vant til at høre det modsatte: så snart man er ude af lærestalten, ophører enhver

forbindelse med Alma Mater, hvor tutorsystemet nok trives, men kun i indledningsfasen og som regel med ældre studerende som babysittere for de nye.

Man har for længst indført en art taksameterprincip i den højere undervisning, hvilket desværre har medført et skisma mellem den forskende og den undervisende del af de universitetsansatte lærere - grundet den sædvanlige pengemangel. På de tekniske universiteter har man i mange år haft et godt samarbejde med især den forskende industri, men jeg har ikke set en ordening så godt udbygget som den findes ved så godt som alle udenlandske højere lærestalter inkl. Sverige.

Årets Sorø-møde handlede om det moderne universitet. Der blev sagt mange og kloge ord i de dialoger, som man kaldte indlæggene fra de indbudte vismænd (-kvinder er vel osse vismænd?). Situationen er stærkt præget af den ændring, som finder sted i disse år, hvor man bliver nødt til at forlade de meget forskningstunge institutioner og finde alternativer, som det vil være ikke alene nødvendigt, men også givtigt at satse på i videnssamfundet. Men ikke et ord om, hvordan man kan nedbringe studiefra-

faldet. Og det er - som man vil vide fra Lange - ikke kun igennem det første år, men stort set gennem de første 3-4 år, fra-faldet manifesterer sig. Man kunne fristes til at sige, at det nok skyldes den manglende studieegnethed, der blandt meget andet var på programmet på Rørvig-mødet for et par år siden. Her kastedes bolden fra lære-anstalterne til gymnasierne og videre herfra til folkeskolen, hvorfra der desværre ikke var repræsentanter som kunne kaste videre til samfundet og forældrene!

Den manglende studieforberedthed irriterer mange (og koster kassen), men lur mig, om man ikke vil forsøge at bøde på miseren ved at indføre et fjerde år i gymnasiet. Dette kan man læse sig til at ganske mange er tilhængere af. Tiden vil vise, om det bliver til noget. Man skal dog erindre, at det ofte er de løsninger der ligger snublende nær (og som tit er billige), man overser.

Et "UNGDOMSOPRØR" i 1948

Mon ikke rektor Bohn - nævnt så sent som i sidste nummer af Soraner-Bladet - er en af de mest omtalte lærere og rektorer i bladet. Nok i skarp konkurrence med "Fatter" (O.B. Müller, lærer og meget mere ved skolen 1906-44), der i øvrigt også er nævnt i sidste nummer.

Når nu Bohn allerede er så omtalt i Soraner-Bladet (S-B), hvorfor pokker så komme med yderligere omtale? Fordi jeg tror, at en elevaktion i 1948, som hidtil kun er blevet periferisk berørt i de mange indlæg om Bohn, kan være af interesse for bladets læsere og måske også af en vis soranerhistorisk betydning.

Men først - af hensyn til de nye generationer - en smule forhistorie, herunder allerførst lidt personalia:

Paul Hugo Bohn, 1891-1954, var adjunkt og lektor i Sorø 1920-39, rektor i Rungsted 1939-43 og rektor i Sorø 1944-54. Som vi gamle gammelsoranere ved - og Bohn sikkert selv vidste - blev han kaldt "Taps", soransk for Tapir, på grund af sit kraftige næseparti.

Og så - til belysning af baggrunden for aktionen i 1948 - dette udpluk af de meget forskellige vurderinger af Bohn, der er hentet fra en gennemgang af de sidste godt 30 årgange af S-B:

Fin og hjertelig, en fortrinlig dansk lærer, i stand til at klare drenge, som ikke kunne begå sig på andre skoler, en reel autoritet,

en dygtig pædagog, i pagt med de evige værdier, en strammer, streng og myndig af den gamle stive skole, dybt engageret i skolen og dens liv, uretfærdigt kritiseret, fejlplaceret, en mand, man altid kunne stole på og regne med, splittet mellem fransk esprit og prøjsermentalitet, en mand af principper, en knudemand, en personlighed, en mand, der følte sig personlig ansvarlig for sine elevers skæbne, utrolig konservativ, national - grænsende til det nationalistiske, respekterede elevers anderledes meninger, kontroversiel, en kantet og stiv personage, som bag facaden både havde humor og medfølelse, et magtmenneske, en hæmsko for flere gymnasieelevers selvstændige udfoldelser under den tyske besættelse, nød almindelig anseelse som skolemand, stærk modstander af samtidens frie pædagogiske opdragelse, anså disciplin for skolens grundpille - og dertil hårdt arbejde, en kær lærer, en højt besynderlig skolemand af konservativ og reaktionær observans, en sort-hvid person, som ingen rigtig kunne lære at kende. (Det er naturligvis svært med så korte gengivelser, der er revet ud af deres sammenhæng, at yde ophavsmændene til de nævnte karakteristikker fuld retfærdighed; men jeg har af hensyn til sammenhængen og helheden i denne artikel gerne villet ride tidligere tilkendegivne opfatters af Bohn op - uden at artiklen af den grund blev alt for lang. De bagved liggende

artikler og indlæg kan læses i S-B 1967 nr. 7 - 1974 nr. 8 - 1978 nr. 2 - 1978 nr. 6 - 1983 nr. 10 - 1985 nr. 9 - 1985 nr. 10 - 1991 nr. 6 - 1991 nr. 7 - 1991 nr. 10 - 1992 nr. 2 - 1994 nr. 7 - 1994 nr. 8 - 1994 nr. 9 - 1999 nr. 2 - 2000 nr. 3).

Det er så heldigt, at vi også kan give Bohn selv lejlighed til at udtale sig, nemlig i et brev af 5. december 1948, gengivet i S-B 1991 nr. 6, der var et svar på et brev, *Henning Molin* (S 1946), havde sendt ham efter en samtale om Informationskampagne, jfr. nedenfor. Her Bohns brev i uddrag: "Kjære Henning Molin ... imidlertid vil jeg antage, at du nu, da du er 21 år, kan se, at jeg kom tilbage til Sorø som skolens rektor i en for skolen yderst kritisk tid. Fra sommeren 1940 til januar 1944 havde der været 4 forskellige rektorer (*Gorm Hansen, Raaschou-Nielsen, West, Helms*) (*Gorm Hansen* og *Helms* som konstituerede, min bem.), hvilket i forbindelse med de vanskelige tider, vi da gennemlevede, havde skabt den største løshed og uorden blandt eleverne ... fra alle sider indløb klager over elevernes opførsel på gader og stræder, i jernbaner og på danseskoler, og ansvaret herfor lagdes ganske naturligt på skolens leder. Hertil kom de mange *svindlerier* både med hjemrejser, lægebesøg, karakterbøger og penge, forhold, som jeg snart kom under vejrs med. Derfor var det aldeles nødvendigt, at tøjlerne strammedes, derfor blev der straffet. Det skete ikke af "lyst", som du skriver, og som du også antyder i Bromme (det ville da også være en sær lyst); men det skete, fordi det var bydende nødvendigt, at skolens renommé blev genoprettet, så forældre atter med tryghed kunne sende deres børn hertil ... om straffemidlerne har været de rigtige hver gang, kan selvfølgelig diskuteres. Jeg tvivler ikke om, at der er tilfælde, hvor jeg har grebet fejl ... spørger du mig, hvad jeg anser for skolens hovedopgave: Kundskaftsmeddelelse el. opdragelse? svarer jeg uden at blinke: *Opdragelse*. Herom talte jeg meget indgående ved din translokation i 1946 (se Soranerbladet juli 1946), men den dag er der jo ingen, der hører noget. Jeg citerer: "Skolen har kun *et*

eneste mål: Opdragelse, forstået i ordets oprindelige betydning af en "dragen opad" fra et mere eller mindre ufuldkomment plan til et højere og højere stade ... undervisningen er kun et middel, men ganske vist et overmåde vigtigt middel, til opnåelse af dette mål. Derfor kan undervisningens indhold skifte i årenes løb; men målet, den etiske højnelse, forbliver uforandret." ... men da al virkelig opdragelse foregår *indirekte*, er der intet mærkeligt i, at skoledrengene selv *tror*, at skolens vigtigste opgave er at lære dem dansk, fransk etc. Hvis jeg skal give et konkret udtryk for, hvilke egenskaber man særlig skal søge at fremelske hos ungdommen, vil jeg svare: *Pligtfølelse* først og fremmest (et ord, de moderne børnepædagoger slet ikke kender), *hensyntagen* til andre mennesker, navnlig de ældre, og *retsindighed*, hvorved jeg mener evnen og viljen til at forstå, at enhver sag kan ses fra mindst to forskellige sider og skal bedømmes ud fra sine egne forudsætninger. I anden række kommer sådanne ydre ting som *orden, præcision, høflighed*, der jo helst skal tilegnes i de første mellemkoleår eller tidligere ..."

Til belysning af Bohn-epoken er det også godt at læse, hvad *Svend Ranvig* (S 1935), der selv havde været både elev og lærer på skolen, skriver i Sorø Krøniken, bind I, s. 267-68: "... Som skoleleder var Bohn af den gamle type. Han krævede disciplin = hurtig og villig lydighed over for påbud, der gives af ens retmæssige foresatte, og arbejde. Man må lægge kræfterne i hele tiden. Lærerne er elevernes ældre venner, ikke deres ligestillede kammerater. Der var en hel del om det, når en af hans rektorkolleger sagde om ham, at han skulle have været født på Frederik den Sjettes tid. Bag den formelle ydre maske mærkede de, der kom ham nærmere ind på livet, en stor kærlighed til skolen og dens traditioner og dens elever ... hans strenge krav til andre, krav, som han selv levede op til, gav ham skuffelser, der sled på ham, for han havde sine ganske bestemte principper, som han ikke gik på akkord med, hvilket bevirkede, at han kunne virke noget stiv, men han el-

skede skolen og kæmpede for det, han fandt var ret og rigtigt ...”

Lidt skarpere udtrykker Ranvig sig i S-B 1991 nr.6: “... Han var skolens rektor i en vanskelig periode, og han blev udsat for uretfærdig kritik fra forskellig side, som tog på hans helbred og sikkert bidrog til at forkorte hans liv. Han kunne virke noget stiv og gammeldags, men han elskede Skolen og sled sig op i dens tjeneste.”

Når Bohn er så omtalt - og så uhyre forskelligt omtalt -, skyldes det vel først og fremmest, at han var en meget markant personlighed, som “hans drenge” senere i livet har haft svært ved at blive færdig med, netop fordi han med sin stærke personlighed gennem flere år så indgående prægede skolen i alle dens led og havde så kraftig en indflydelse på elevernes daglige liv.

Det hele var noget mere enkelt, da man endnu gik på skolen. Da var “Taps” ganske simpelt upopulær hos flertallet af eleverne. Der var dog nok allerede dengang en forskel i opfattelsen hos de elever, der også havde ham som lærer, og de elever, hvortil jeg selv hørte, der alene havde ham som rektor. De første satte ofte stor pris på ham, eller havde i hvert fald større forståelse for hans kvaliteter.

Når “Taps” i vidt omfang var upopulær (han ville nok selv med stor styrke have gjort gældende, at han ikke var blevet rektor for at blive populær), beroede det vel på, at han i sin hele fremtoning, den måde han gik på, den måde han talte på, den måde han gebærdede sig på, udbasunerede orden, disciplin og strength, og at han håndhævede skrevne og uskrevne regler strikte, til tider pedantisk, og særdeles håndfast - ofte i bogstavelig forstand. I den daglige skoledag manglede han som rektor menneskelig varme. Hans ledelse opfattedes som autoritær. Han styrede skolen ud fra principper og holdninger, der var under udvikling netop i den periode, han var rektor, og han kom derfor i karambolage med en stor del af en ny tids elever. Men jeg må have med, at “Taps” over for mig personligt ved en bestemt lejlighed viste stor indlevelse og menneskelighed.

Jeg var elev på skolen 1941-48. Vi var til optagelsesprøve under rektor *Raaschou-Nielsen*, havde *A. J. West* som rektor i godt to år og derpå *Bohn* som rektor 1944-48. I perioden mellem West og Bohn var lektor *Poul Helms* konstitueret som rektor.

Op nu til den nævnte aktion i 1948:

Den årgang, jeg tilhørte, gennemførte i 3.G. et “ungdomsoprør” mod rektor. Jeg var ikke en af hovedaktørerne, så andre kan sikkert bidrage med mere detaljerede oplysninger om aktionen. Men i store træk skete der det, at der kom en kontakt i stand mellem nogle af os 3.G.'ere og den senere så kendte redaktør *Leif Blædel*, der selv var student fra skolen i 1942, og som nu var journalist ved Information. I en række stærkt kritiske artikler i avisen beskrev han Bohns autoritære ledelsesform og den negative betydning, den efter hans opfattelse havde for forholdene på skolen og elevernes trivsel og udvikling. Såvidt jeg husker, blev artiklernes indhold gengivet i større eller mindre omfang i andre medier, og til sidst tilspidsede situationen sig så meget, at Bohn bad om et møde med os 3.G.'ere. Det fandt sted i Baldursalen. For senere generationer vil der næppe være noget opsigtsvækkende i et sådant møde mellem rektor og elever - og måske heller ikke i selve aktionen eller pressedækningen. Men sligt var nærmest utænkeligt i det Herrens år 1948.

På mødet i Baldursalen, hvor vi 18-19-årige unge mennesker altså var - og stærkt følte os - i en helt usædvanlig situation over for “vores gamle rektor”, appellerede Bohn indstændigt til os om at stoppe vores medvirken til avis-kampagnen. Jeg tror nok, at Bohn samtidig kom med opblødende tilbud for at få en ende på affæren. Vi stillede i hvert fald krav som betingelse for at indstille videre medvirken til avisskriverierne. Jeg husker ikke alle kravene, eller hvor mange af dem vi fik opfyldt; men blandt de vigtigste var vel, at vi fik lovning på en slags elevråd og på en ophævelse af “censuren” på skolebladet “SIC”. Vi standsede så vores bidrag til Blædels artikelserie. Såvidt jeg husker, sluttede han den med en lidt syrlig kommentar.

Jeg husker ganske tydeligt, hvordan mødet i Baldursalen på én gang var intenst spændende og befriende og helt "forkert" og "unaturligt". Samtidig med at jeg registrerede glæde og triumf over "sejren", fornemmede jeg, at mange af os følte et vist ubehag ved at opleve vores stærke rektor vige for det uvante - nok efter hans opfattelse utilbørlige - pres. På en måde oplevede vi nok den aften "Taps" som mere menneskelig, end vi før havde kendt ham. Ændre ham inderst inde kunne vi selvsagt ikke.

Som nævnt var jeg ikke mellem aktionens hovedaktører, men på Bulesoldet i forbindelse med studentereksamen holdt jeg på opfordring af nogle kammerater en tale, hvor jeg prøvede at forklare baggrunden for vores aktion, og hvor jeg bl.a. henviste til, at vi som en generation, der var opvokset under krig og nazitysk besættelse - og efterfølgende fred og befrielse - havde sans og behov for alt andet end autoritær ledelse, idet jeg samtidig fortalte, hvorfor vi trods alt var taknemmelige for årene på skolen og følte, at vi tog værdifuld ballast med videre i livet - sådan som det da også senere har vist sig. Bohn svarede mig venligt i en tale, hvoraf jeg alene husker, at han opfordrede mig til at gå ind i arbejdet for den sønderjyske sag. Daværende adjunkt *Jacob Molde*, det fine menneske, holdt en forstående - om man vil udglattende - tale.

Er jeg så stadig enig i aktionen i 1948? Ja, som forholdene var dengang, og som vi unge så på livet og verden, synes jeg, at vi handlede rigtigt og i hvert fald forståeligt ved at reagere mod det, vi opfattede som en forkert og utidssvarende ledelsesform. Nogen vil måske spørge, hvorfor vi ikke først forsøgte at få forholdene ændret ved en intern proces. Jeg tror, vi anså det for omsonst - og det sikkert med rette.

Men det, at jeg stadig finder aktionen rigtig eller forståelig, er jo ikke ensbetydende med, at jeg ikke med årene har dannet mig et mere nuanceret billede af rektor Bohn. Først og fremmest har han gjort, hvad han gjorde, ud fra de bedste hensigter og ud fra sin ærlige overbevisning. Han har utvivlsomt været overbevist om, at streng orden

og disciplin var forudsætningerne for, at en kostskole kan fungere. Han har af et oprigtigt hjerte ment, at elever - særligt i de yngste år - skal behandles med strenghed og indpodes ordenssans, høflighed og forståelse for det værdifulde ved at kunne indpasse sig som et enkelt led i et større hele. Først på den måde kunne drenge udvikle sig til ordentlige samfundsborgere, der kender deres plads og deres pligt. Hans orden- og disciplinholdning er nok også blevet forstærket af, at han utvivlsomt er blevet udnævnt til rektor i Sorø, fordi "man" ønskede, at tøjljerne skulle strammes på skolen. Han har sikkert også følt ansvaret for "sine drenge" særligt stærkt i den tid, Danmark var besat af tyskerne. Derfor hans bekymring for og modarbejdelse af, at eleverne blev involveret i frihedskampen.

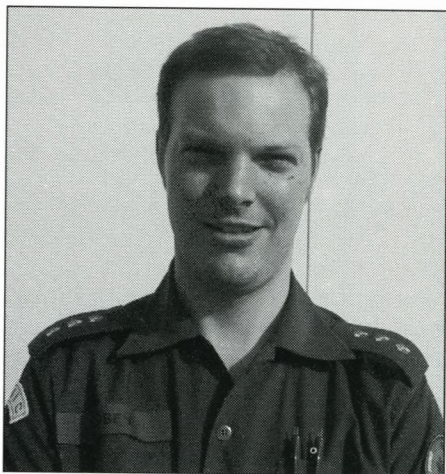
Men Bohn var som leder for ensidigt fokuseret på lov og orden. Han savnede forståelse for værdien af at vise den menneskelige varme, han inderst inde var i besiddelse af, og for betydningen af i højere grad at bruge samtale frem for ordre eller straf. Hans uheld - og måske ulykke - var vel, at han, som antydnet af Ranvig, blev skolens rektor på et forkert tidspunkt i verdenshistorien. Og det kan vel dybest set hverken Bohn eller tiden "gøre for".

Thomas Opstrup (S 1948)

Oplevelser i Bosnien

Af Andreas Boisen (S '94)

I forbindelse med min tjeneste som reserveofficer, var jeg i perioden februar-august 2001 udsendt med SFOR hold 11 til Bosnien.

Jeg gjorde tjeneste som kaptajn i CIMIC (Civil-Military Co-operation) i Nordic Polish Battle Group (NPBG), som ligger i byen Doboj – ca. 2 timers kørsel nord for Sarajevo. NPBG indgår i den amerikanske multinationale division – én ud af 3 – som ligger i byen Tuzla.

NPBG består af soldater fra Danmark, Sverige, Polen samt de 3 baltiske stater på skift og er organisatorisk opbygget som en kampgruppe. Jeg vil ikke her komme nærmere ind på, hvad dette betyder, idet det er en noget længere redegørelse.

Staten Bosnien hedder officielt Bosnien og Hercegovina og består af en serbisk republik samt en kroatisk/bosnisk federation. Fordelingen af arealet er 49% til republikken mens federationen har de sidste 51%. Organisatorisk er hvert "land" opdelt med egen regering og parlament, mens der er en "stats"-regering i Sarajevo med repræsen-

tanter for begge "lande". Befolkningen består af serbere (russisk-ortodokse), kroater (katolikker) og bosniaker (muslimer), og dette forhold giver – stadig – anledning til uro og problemer i form af demonstrationer mv. Så sent som i foråret i Mostar måtte FN-personel evakueres på grund af voldelige kroater.

Under krigen fik vi ofte at vide, at serberne var de onde, mens det var synd for muslimerne. Og der er ingen tvivl om, at serberne har foretaget nogle meget modbydelige ting i fx Sarajevo og Srebrenica, men min opfattelse blev også forandret i løbet af de 6 måneder jeg var udsendt. I løbet af krigen har alle parter være indblandet i ting, hvor kun fantasien sætter (min) grænse. Jeg kunne i mit daglige arbejde tale med alle 3 etniske grupper i løbet af én dag, og Verden er ikke så sort/hvid, som vi fik at vide under krigen.

CIMIC Coy består af 22 mand, alle officerer, hvoraf de 3 er fra Danmark, 2 fra Polen og 17 fra Sverige. Idet Sverige er "lead-nation" på CIMIC, var indretningen af kontorer, biler, arbejds gange mv. meget præget af den svenske mentalitet, som på de fleste områder ligger meget tæt op ad den danske. Dog med den forskel, at fx en – efter danske forhold – luksus som Internet var standard til alle i kompagniet, dog kun på en enkelt computer. Ligeledes var vores biler – tyske Gelände Wagen – noget større og bedre end de danske. Hvilket var til hele kompagniets udprægede tilfredshed.

Bosnien er stadig ikke vendt tilbage til normalen. Overalt i landet bor der personer, som venter på at kunne vende tilbage til deres oprindelige boliger – som oftest er helt eller 85% ødelagt. Det er værd at bemærke, at langt de fleste huse blev ødelagt i slutningen af krigen, samt i tiden efter fredsaftalen. Dette var for at forhindre bestemte etniske grupper i at vende tilbage til områder,

hvor de er minoriteter. En vigtig del af fredsaftalen (Dayton-aftalen) er, at alle skal flytte tilbage til dér, hvor de boede før krigen, for at genskabe en situation som om krigen ikke havde fundet sted. Alle 3 parter har underskrevet aftalen, men det er bestemt ikke på alle niveauer i de lokale administrationer, at denne aftales ordlyd har virkning.

Et eksempel på problemer kan følgende historie vise:

Maglaj Kommune (venskabskommune med Kolding Kommune) består af et flertal af muslimer, og der bor også en del mujahediner (hellige krigere, primært fra Iran og Afghanistan) i området. Lidt nord for Maglaj er der en å, hvor der er vej på den ene side og huse på den anden. På grund af dette, er der bygget broer over åen, men da lodsjeerne ikke har kunnet blive enige om en fælles vej på samme side, har hvert hus deres egen bro. Broerne er mellem 8 og 12 meter lange.

For at forhindre serberne i at flytte tilbage, har man i forbindelse med krigen ødelagt deres huse og broerne som fører over til disse huse. I foråret 2001 kom der nogle serbere til os, for de ønskede hjælp til genopbygning af deres huse, samt deres (fælles) bro. Vi fandt i samarbejde med UNHCR en organisation som var villige til at donere de ønskede byggematerialer. Dernæst var spørgsmålet om broen. Deres nærmeste nabo havde en bro ca. 25 meter fra hvor deres bro havde været, men han ville ikke have, at serbere skulle bruge hans bro. Derfor var de nødt til at krydse åen på cykel, da man ikke kunne køre en bil gennem den.

Vi fik forhandlet os frem til, at vi ville etablere en militær bro over åen, således at lastbilerne kunne aflevere deres materialer. Men i mellemtiden regnede det uafbrudt i 4 dage, vandet steg 13 meter og på grund af jordskred længere oppe, kom vandet pludseligt tordnende og ødelagde naboens bro.

Et sønderskudt hus.

Vi mente derefter, at han selvfølgelig også skulle have lov til at anvende den militære bro, men det mente serberne nu ikke, for der var jo deres bro. Således blev 4 måneders forhandlinger sat 2 måneder tilbage i løbet af mindre end en uge.

Heldigvis er der flere succeshistorier fra mit arbejde end der er fiaskoer. Blandt succeserne kan nævnes de mange gange, hvor vi har hjulpet lokale med mad eller tøj. Normalt lod vi Røde Kors om dette, men det var ofte nødvendigt at vi stillede køretøjer til rådighed.

Den mentalitet man mødes med, er ofte markant anderledes end hvad vi oplever i vores hverdag i Danmark. Gæstfriheden er enorm, der er altid lige lidt tilovers således at gæster kan opvartes – ofte betyder det at værtsparret ikke har mere mad til den dag. Vi blev således næsten hver dag inviteret til hjemmelavet brændevin eller mad, men afslog høfligt idet vi ikke måtte drikke alkohol i tjenesten og ikke ville spise al deres mad.

En anden markant forskel er deres holdning til politik. Normalt undgik vi alle politiske og religiøse debatter og emner, idet vi skal fremstå som neutrale, men vi fik ofte nogle kommentarer om deres holdninger. Og det var interessant at se, at mange mente krigen skyldtes politikerne og ikke de menige borgere – uanset at politikerne er valgt af befolkningen. Men dybest set virkede det, som om landet er gået til pause og

man bare venter på at 2. halvleg bliver fløjtet i gang ... Således viste en undersøgelse fra foråret 2001, at 40% mente krigen ville starte indenfor en måned efter SFOR forlader landet, 60% mente den ville starte indenfor et år.

Nogle af mine kolleger og kammerater har været i Bosnien nogle få år før mig – og deres historier er givetvis helt forskellige fra mine. Der var ingen trussel mod SFOR i de 6 måneder jeg var af sted, og det værste jeg oplevede, var nogle som spyttede efter bilen og stenkast mellem de lokale. Jeg har fået meget ud af min udsendelse og det har bestemt været et rart afbræk i studiet. Jeg har lært meget om Balkan og hvordan man tænker på disse kanter.

Processen i Bosnien er på rette vej, men det er en lang vej, og vi er bestemt ikke nået halvvejen i forhold til, hvornår Bosnien kan klare sig uden en international observationsstyrke.

Til sidst vil jeg nævne et link til flere oplysninger om SFOR:

<http://www.nato.int/sfor/index.htm>

VI KØBER

KOSTBARE BØGER OG BOGSAMLINGER
TILBUD GIVES
NORDENS ÆLDSTE ANTIKVIARIAT

LYNGE & SØN A/S

SILKEGADE 11 · 1113 KØBENHAVN K.
TLF. 33 15 53 35

Stiftelsen
Sorø Akademi

Telf. 57 82 01 35

Frokosten den 6. september 2001

Hvis dette referat var blevet til i de nærmeste dage efter ovennævnte dato, ville begivenhederne i USA den 11. september selvfølgelig ikke blive nævnt. Imidlertid blev det skrevet den 16., altså 5 dage efter det værste nutidige terrorangreb, og jeg er sikker på, at jeg giver udtryk for mange menneskers opfattelse, når jeg hævder, at hvad der skete på Manhattan og i Washington D.C. hverken kan eller bør glemmes, det være sig af os eller af kommende generationer.

Og så til selve referatet. - Det var en i flere henseender speciel skare, der bænkedes omkring bordet i Hauerslevsalen torsdag den 6. september. De tilstedeværende var: *Otto Schousboe* (R'28), *Arne Krog* (S'46), *Svend Hermansen* (S'50), *Børge V. Andersen* (R'50 og madsvend), *Johan Seligmann* (R'52), *Morten Nørsgaard* (S'54), *Lasse Peitersen* (R'54), *Preben Jack Petersen* (54), *Bent Thorkild Hansen* (R'56), *Andreas Christiani* (R'57) og *Erik Eefsen* (S'59). - Den opmærksomme læser vil dels bemærke halvtredserårgangenes totale dominans, 9-2, og endvidere realisternes overtal, 7-4. Som realist fra 1956 blev jeg helt oprømt over at være med på det vindende hold og mente først at dette måtte være enestående, men måtte slå koldt vand i blodet da jeg af referatet fra frokosten den 7. juni i år kunne konstatere, at det var sket før.

I formandens fravær var det redaktøren der tog sig af formalia, altså sang, hurraråb for skolen og navneopråb inden selskabet kunne delikatere sig med den nye madsvends egenhændigt tilberedte sild og ost og derimellem det til lejligheden indkøbte smørrebrød. Belært af de seneste frokosters højintellektuelle konversation på fløjen havde jeg denne gang placeret mig midtfor, hvilket gav mig adgang til emner fra såvel begge sider som overfor hvilket var et godt valg for min aflytningsvirksomhed.

Pensionater for skolesøgende var hverdag for mange elever på skolen og under-

tegnede var så heldig at bebo et af de bedre, *Fru Helander* på Egevangs Alle. Det kunne såvel *Seligmann* som *Eefsen* bekræfte ligesom sidstnævnte havde adskilligt at sige om den mellemkommunale udligning, hvilket kun er naturligt da han er borgmester i Værløse. Også udflytningen fra Flyvestation Værløse blev beklaget, hvilket førte samtalen over til *Svend Hermansens* pensionistliv som veteranfly-entusiast. På det tidspunkt begyndte mine ører at blafre fordi der blev talt om piger ved den anden bordende, hvilket ikke var at undres over fordi det var "all male" den pågældende dag. Det var selvfølgelig redaktøren, der førte an, stærkt støttet af d'herrer *Peitersen* og *Preben Jack P.* (Det lyder som en anmærkning i protokollen). Desværre forbyder min medfødte beskedenhed (eller hvad det nu er) mig at referere triumviratets historier. Indimellem kunne *Christiani* berette om Afrika og ØK, der var fem fra 1957 realklassen, der fik ansættelse i kompagniet, og *Preben Jack P.* om sin journalistelevtid på én af Ærø's fire aviser i 1954.

Samtalen faldt også på et andet triumvirat, d'herrer *Maigaard*, v.d. *Lieth* og *Thal-may*, der ligeledes fortalte historier og som søgte at drage skolens elevers politiske opfattelse mod øst (og det er ikke Sverige, der tænkes på). Det er imidlertid alt sammen vand under broen, og *Jens Maigaard* har sågar været indvalgt i Folketinget i mellemtiden, så sådan falder tingene på deres rette plads.

Vi får også håbe på, at noget andet falder på plads, nemlig det faktum at en tidligere general i den irakiske hær og angivelig krigsforbryder kan bevæge sig frit rundt i Sorø og ikke er bag lås og slå på det offentlige regning. Aldrig før har den danske presse været så opmærksom på Sorø, det skulle da lige være dengang i begyndelsen af halvtredserne da sagfører *Laursen* fik øje på Keldernæsmorderen på Storgade, og politiet efterfølgende kunne konstatere, at anholdte var en fredelig forkarl fra Bromme.

Slut herfra.

BTH (R'56)

Soransk Samfunds årsfest

13. oktober 2001

Festtalen v/ Kim Sverre (S 73)

Formand, rektor, soranere med ledsagere !

“År 2000 !” udbryder den tyske visesanger Reinhard Mey - nogle af os dyrkede ham allerede i vores skoletid - på sit seneste album, “Flaschenpost”, “Flaskepost”, i begejstring over det nye årtusinde, som vi det år tog fat på, selvom det i bedste fald vistnok var en regnefejl.

“I dag er den første dag i resten af dit liv”, sang den østrigske sanger, Udo Jürgens, for år tilbage. De mere intellektuelt funderede vil måske nok rynke på næsen over denne popsanger.

Ikke desto mindre er begge udbrud udtryk for en optimisme og et livsmod i forhold til fremtiden, måske en åbenhed over for en grænseløs Verden med grænseløse muligheder.

I dimissionstalen i år ovre i kirken var rektor inde på, hvilke personligheder en sådan grænseløs, globaliseret og digitaliseret Verden fordrer. Rektor valgte betegnelsen “*solidariske individualister*” om den generation, der på en gang viser solidaritet og samtidig stræber efter personlig udvikling.

OK, det er vel et rektor-privilegium at kunne fremskrive syntesen af godt 68-er tankegods i et så smukt *contradicto-in-adjecto*.

Undskyld! Som vores latinlærer, lektor *Pihlkjær*, lærte os: “Brug ej fremmedord, i hunde, medmindre I har en plausibel grund til det!”

Men altså - en grænseløs optimisme i en grænseløs Verden. Hvad med vores rødder, hvad med vores kulturarv?

Alle har vel hørt Danmarks Radios pigekor synge “I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme” - sådan nærmest som et livsvilkår.

Og dog har vi alle fået at vide, at “du kom til Verden”, det og det år, den og den dag. Det er unægtelig et noget andet per-

spektiv og samtidig også et livsvilkår. “Vi kom til Verden”.

Selv kom jeg til Verden i det midt-vestjyske, i Holstebro. Det var i øvrigt ret tilfældigt, at det lige blev der, at jeg første gang så dagens, eller Verdens, lys. Det mest jyske ved mig er vistnok, at jeg blev politimand, i København, på Nørrebro! Dog uden det stereotype overskæg og lige så stereotype sorte Ecco-sko.

Der var vel grænser!

Det var i begyndelsen af 80-erne, hvor politiet måtte i bataljer med en gruppe BZ'ere, der afgrænsede sig i forhold til det øvrige København i besatte huse ud fra en - om end diffus - politisk målsætning. I dag oplever vi så demonstranter, der mere eller mindre voldeligt opponerer imod visse konsekvenser af den globaliserede Verden.

Det gav knubs dengang, både politisk og korporligt. Min egen kæreste dengang tilhørte, hvad man nærmest kunne betegne som weekend-BZ-miljøet. Det gav sandelig også knubs - på hjemmefronten. I bakspejlet kan det forhold vel - med lidt god vilje - udlægges som vores forsøg på at være åbne og grænseløse.

Den kortlevede, men væsentlige kunstnersammenslutning, COBRA, eller kunstretning, for en egentlig sammenslutning blev det aldrig, fejrede i 1998 et retrospektivt, 50-års jubilæum. COBRA er en sammenskrivning af navnene på de tre hovedsteder Copenhagen - Bruxelles - Amsterdam, hvor kunstnerne hørte hjemme.

I mange billeder fra denne løst strukturerede sammenslutning er afrikanske masker gennemgående udtryksformer. For at finde en ny ramme for et i ordets bedste forstand mere folkeligt udtryk, søgte disse kunstnere et andet kontinents traditionelle symboler. Ikke desto mindre hænger COBRA-billederne og deres mindre heldige, utallige gentagelser, rundt omkring som udtryk for den gode og solide kunstmag og sælges til uhørt høje priser.

Som deltager i det europæiske politisamarbejde rejser jeg regelmæssigt ad den samme trekantrute København - Bruxelles - Amsterdam.

Nu vil jeg ikke påstå, at det internationale politisamarbejde indebærer samme risici som politiarbejdet i sin tid på Nørrebro. Og dog! En fare er jeg konstant udsat for. Når jeg vågner om morgenen i en af de utallige hotelsenge, er jeg ikke altid helt klar over, hvor jeg er.

Uheldigvis har hotelsenge ikke altid den samme placering i forhold til en faretruende væg. Mere en én gang er jeg stået ud af sengen til den forkerte side - og slået panden imod en af disse faretruende vægge.

Men som en tidligere nævnt kæreste også så selvbevidst plejede at sige: "Hvorfor være bange for at løbe panden imod en mur?" "Hvem siger, at det er muren, der holder!"

For nylig, i forbindelse med en tjenesterejse til Moskva, fik jeg en meget jordnær oplevelse af en grænseløs Verden. Foran det gamle KGB-hovedkvarter, på det, der nu igen hedder Lubyanka-pladsen, stod jeg såmænd og fortærede en ægte, dansk hot-dog ved en rød-hvidmalet pølsevogn - fra Steff-Houlberg! MacDonald's har så sandelig ikke patent på kulturel ekspansion.

Senere den dag, det var den 11. september, under en middag på Moskva-floden, indløb de gruopvækkende nyheder om terrorangrebene på World Trade Center og Pentagon. Den aften fik det grænseløse en ny, horribel dimension.

Var der da ingen grænser, spurgte vi os alle den aften?

Jo, det er der, som verdenssamfundet i regi af FN så klart har udtrykt det. Grænse-dragningen kommer til udtryk i et fælles adfærdskodeks over for handlinger, der net-op truer det åbne verdenssamfund.

Og så tilbage til Sorø!

Jeg vil gerne fremhæve det udvidede fællesskab, som Akademiet gennem vores udvekslingsstudenter med Kina er med til at skabe grundlag for, og som vores kollegium i København nu vil kunne danne yderligere ramme om.

Når vores venner fra Kina kommer hertil og kommer ned til vores hus ved Susåen og Tystrup-Bavelse sø, hvordan mon de ople-

ver den harmoniske og fredfyldte idyl i et vestsjællandsk landskab.

Når man ser sig omkring i disse sale og gange og tænker på en kommende dag, hvor udsmykningen på vægge og lofter måske skal renoveres igen, kunne man da forestille sig en tilføjelse til den danske flora og fauna i form af bare et enkelt hjørne med for eksempel kinesiske pagoder? Karpesøen og Kinahøjen har vi jo allerede lige udenfor i parken.

En sådan tilføjelse til den indre udsmykning vil måske nok fordrer et talent a la kunstneren Bjørn Nørgård, der med sin historiske bevidsthed vil kunne åbne vores øjne for en større, grænseløs Verdens muligheder og især skønheder.

Ligger der heri en ny, fremadrettet udfordring for Soransk Samfund sammen med skolen?

I den ånd vil jeg gerne foreslå en skål for Soransk Samfund og dets nye medlemmer i år.

Kim Sverre Hansen (S 73).

Nyt om navne

Claus Thykier (A 55), museumsleder på Ole Rømer Museet, genfandt i 1978 den verdensberømte astronoms observatorium i Vestskoven ved København og har siden skabt et unikt museum, der er højt anset blandt fagfolk såvel inden for som uden for landets grænser. For denne indsats er han af Kulturelt Samråd i Høje-Taastrup kommune blevet hædret med Samrådets kulturpris for 2001. Prisen, der er på 15.000 kr., blev tildelt på Ole Rømers fødselsdag den 25. september og overrækkes den 1. november på Taastrup Teater.

Jesper Wamsler (S 95) har nu udgivet sin anden bog. Den har fået titlen "Stativ stakit kasket".

Chefen for hjemmevernsskolen i Nymindegab, oberst *Steen Widar Wollenberg (S 66)*, er blevet tildelt kommandørkorset af dannebrogordenen.

Major *Bjarne Ostermann Petersen (S 65)*, er blevet ridder af dannebrogordenen.

Tale fra de nye gammelsoranere

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg er utrolig glad for endelig at kunne deltage i en soransk årsfest. Og det siger jeg, fordi jeg de sidste tre år har deltaget som marskal ved ballet, og jeg har så at sige kun fået "lugten fra bageriet". Så i dag er jeg utrolig glad for, at jeg kan deltage i festen og nyde den i helhed uden at skulle bære sovs ind og uden at skulle bekymre mig om oprydningen bagefter. Så inden jeg taler videre, vil jeg lige sige tak til aftenens marskaler og trøste dem med, at de en dag også vil kunne deltage i festen som gæster.

Som sagt er jeg meget glad for at være med til festen her i aften. Og grunden til det er jo, at jeg er blevet gammelsoraner. Jeg har dog haft lidt betænkeligheder ved netop denne titel. For i mine øjne er gammelsoraner de drenge fra tugtens tid. De drenge, der gik i skoleuniform, fik korporlig afstraffelse af lærerne og røg cigaretter i smug ved kinahøjen. De er min eller rettere sagt var min opfattelse af en gammelsoraner. Jeg må dog indrømme, at denne opfattelse kun er delvis sand. Jeg har indset, at det at være gammelsoraner ikke har noget med selve dimissionsåret at gøre. Det, der gør, at vi kan titulere os selv som gammelsoranere er, at vi alle har tiden på Sorø Akademi til fælles. Vi har gennemlevet - og nogle vil endda sige, at de har en tid på Sorø Akademi. Deri består samhørigheden, og deri består det at være gammelsoraner. En anden del af det at være gammelsoraner er, at man på en eller anden måde er stolt over sin gamle skole. For nylig fik jeg netop denne oplevelse, da en 10-årig kusine fortalte mig om hendes emneuge i skolen. De havde haft om sport i gamle dage, og hun fortalte mig begejstret om, at det første spark til en fodbold i Danmark var blevet sparket på Store Plads på Sorø Akademi. Jeg havde selvfølgelig hørt historien før, men det var egentlig ikke noget, jeg havde tænkt over, når jeg søvndrukken traskede over Store Plads for at komme i skole. Men jeg må indrømme, at det var med en vis stolthed, jeg fortalte min kusine, at

jeg faktisk havde gået der, hvor fodboldspillet i Danmark havde sin oprindelse.

En følelse, som jeg har haft og nu vil dele med jer, er nok en følelse, de fleste gammelsoranere i aften ligeledes har følt. Jeg var hernede i sidste weekend til en skolefest med en klassekammerat. Og på trods af de festlige omgivelser var vi begge lidt vemodige over at se det hele igen. Bygningerne stod, som de altid har gjort - på nær lige nybyggeriet, og parken lå ligeledes uforandret. Selv om bygningerne var de samme, var det et andet Sorø Akademi end det, vi forlod for bare et par måneder siden. Bygningerne og stedet som sådan er bare nogle fysiske rammer. Men disse rammer gøres til noget særligt af de forskellige mennesker, man har mødt. Og det er netop disse mennesker, der har gjort tiden på Sorø til noget specielt. Minderne fra den tid, der vil følge med os hele livet. Vi har knyttet venskaber og lært at stå på egne ben, og både gode og mindre gode oplevelser har gået hånd i hånd. Alle disse momenter har gjort, at Sorø Akademi er blevet til noget særligt for os hver især.

Selv om man har haft nogle gode år på Sorø, er det nødvendigt at indse, at en æra er slut, og at nye kan begynde. Det er med andre ord nødvendigt at komme videre i sit liv og give plads til nogle nye soranere. Dermed ikke sagt, at man skal glemme den tid og de venner, man havde. Men man er nødt til at indse, at det aldrig ville kunne blive det samme, men ved at holde kontakten med sine kammerater kan det blive noget, der er lige så godt.

Jeg har fundet et citat, som jeg synes udtrykker dette på en utrolig god måde.

Citatet er sagt af den græske filosof Heraklit. Og det lyder således:

"Vi kan ikke bade to gange i samme flod, thi anden gang er såvel flod som menneske ændret, intet kan være, kun vorde".

Med dette citat vil jeg gerne sige tak på mine kammeraters og egne vegne - ikke bare for at være blevet inviteret med til denne fest, men også for at være blevet inviteret med til selskabet af gammelsoranere.

Ashbjørn Thranows (01)

En dansker i York

At studere på et anerkendt engelsk universitet er både en spændende og lærerig oplevelse. Det mener i hvert fald Bo Tolstrup Christensen (S 94), som her fortæller om at være dansk studerende på et internationalt campus, om en mere aktiv undervisningsform og om universitetets større fokus på de studerendes karrieremuligheder.

En af de mere markante forskelle på at læse i England frem for i København er den meget internationale sammensætning af studerende. Engelske og nordamerikanske universiteter har, på grund af undervisningskvaliteten og sproget, naturligt nok altid været populære blandt udenlandske studerende. Alligevel kom det som en overraskelse for mig, at 30-35 procent af de kandidatstuderende på York University var udlændinge, og på økonomi, hvor jeg studerede, var de engelske studerende sågar i mindretal.

Danske studerende har et ry for at klare sig godt i udlandet. På politstudiet i København består størstedelen af pensum af amerikanske lærebøger, og vi har i løbet af de sidste år oplevet, at stadig flere fag undervises på engelsk. Sprogmæssigt oplevede jeg derfor slet ikke den omvæltning som for eksempel asiatiske studerende gennemgår, når alting foregår på et for dem fundamentalt anderledes sprog. Indlæringskurven for at lære fremmedsprog er dog nærmest lodret, når man er tvunget til at tale, lytte og læse sproget 24 timer i døgnnet, og selv studerende med meget dårlige sprogkundskaber klarer sig godt allerede efter et par måneder.

For mig var det noget anderledes, men også en stor tilfredsstillelse, at gå fra et studiemiljø med 20-25 timers studierelevant arbejde til udelukkende at skulle koncentrere sig om studiet. For nogle af mine medstuderende var det imidlertid det at flytte hjemmefra og de tilhørende hverdagssysler såsom madlavning, der udgjorde en helt ny oplevelse. Dette bekræftes også af, at York har været nødsaget til at indgå en aftale med det lokale brandvæsen i forbindelse

med de mange unødvendige udrykninger omkring spisetid.

Inden for den økonomiske disciplin hører York blandt de 5-7 bedste engelske universiteter, og det er naturligvis spændende at opleve undervisning eller foredrag af kendte økonomiprofessorer såsom Godfrey, Phillips eller Wickens. Det er dog min opfattelse, at den undervisning, som finder sted på danske universiteter, er på samme høje niveau som på udenlandske undervisningsinstitutioner. At York alligevel var lidt bedre, skyldes efter min mening, at der bliver brugt flere ressourcer på undervisningen. Ligesom på Økonomisk Institut er undervisningen i York en kombination af forelæsninger og holdundervisning. Men på universitetet i York foregår holdundervisningen som oftest i grupper, der er betydeligt mindre end i København, hvilket giver mulighed for en mere aktiv undervisningsform. I de fleste fag skal der afleveres opgaver eller projekter, som efterfølgende skal uddybes og forsvares over for medstuderende. En eksamensform jeg personligt har fået stort fagligt udbytte af.

Derudover bruger engelske universiteter generelt flere ressourcer på følge op på, hvordan den enkelte studerende klarer sig. I York får man tildelt en supervisor, hvis opgave det er at hjælpe – men også at evaluere – den studerende. Det kan umiddelbart virke lidt formynderisk, men samtidig er det betryggende og berigende, at man løbende får feedback på sine præstationer.

En anden forskel fra Københavns Universitet er, at de engelske universiteter tager opgaven med at hjælpe deres studerende ud på arbejdsmarkedet meget seriøst. I løbet af året er der et væld af virksomheds- og organisationspræsentationer, og nogle af disse afholder endda jobinterviews på universitetet. Job-præsentationerne er arrangeret i fællesskab med universitetets karrierecenter, hvis hovedformål er at guide og hjælpe studerende ud på arbejdsmarkedet. Ud over kurser om samtaleteknik, personlig vejledning om erhvervsvalg og udarbejdelse af ansøgning og cv, kan centerets medarbejdere også være behjælpelige med

simple ting såsom at finde et sommerferiearbejde. Tilstedeværelsen af karrierecentret betyder, at studerende bliver stimuleret til at overveje deres karrieremuligheder meget tidligt i studiet, men det øger højst sandsynligt samtidigt den allerede høje konkurrencelevelsen.

En af årsagerne er naturligvis, at universiteterne konkurrerer om de studerende og i stigende grad oplever effekten af de små ungdomsårgange. Undervisningskvaliteten så vel som de efterfølgende ansættelsesmuligheder har derfor betydning – særligt for de udenlandske studerende, som søger ind på universiteterne. Når eksempelvis en sydamerikansk studerende skal betale 120.000 kr. for et års undervisning i England, vil han eller hun som oftest skele til, hvor nemt det er at få arbejde bagefter.

Selvom man skal passe på med at kategorisere de forskellige nationaliteter, er det interessant at iagttage, hvorledes hver nationalitet har deres kendetegn: kinesernes arbejdsomhed, grækernes nationale stolthed, italienernes tilbagelænedede livsstil, mexicanernes humoristiske sans og gode fester.

Og de engelske studerende? Ja, de tager alting med ophøjet ro – i hvert fald så længe den lokale pub serverer kold fadøl, og det engelske fodboldlandshold vinder over det tyske.

Mit ophold på York University har været en udfordring, som både har givet lærerige og sjove oplevelser. Og selvom det næsten er en kliche, er det dog ikke desto mindre korrekt, at et udlandsophold giver en større international forståelse. Desuden har opholdet medvirket til at udvide min horisont og gjort mig lidt mere tolerant.

For selvom der efterhånden ikke er så store forskelle på, hvordan alverdens lande fører økonomisk politik, er og vil der altid være plads til eksempelvis politiske diskussioner. Her har året i England for alvor fået mig til at indse, at blandt andet internationale konflikter ofte er langt mere komplicerede end den lidt sort/hvide beskrivelse, vi i det daglige bliver præsenteret for.

Tak til *Karl Aage Gemal* og Soransk Samfund for indstilling og efterfølgende tildeling af økonomisk støtte.

Erindringer fra 7 år på Sorø Akademis Skole

Af *J. F. E. Vedel (fortsat)*

Bleballet

En begivenhed, der betød en del for mellemkolen, var bleballet. De to officielle baller, vandballet og kongeballet, var - måske også af pladshensyn - forbeholdt de ældre elever. Til trøst for de mindre drenge var derfor organiseret et "blebal" - navnet taler for sig selv! Som forberedelse til bleballet fik vi, når badningen om sommeren var ophørt, danseundervisning i en gymnastiktimeste om ugen. Vor gymnastiklærer var *Søren Thomsen*, og vi lærte blandt andet rheinlænderpolka, vals o.l. samt selvfølgelig lanciers. Thomsen forsøgte også at lære os française, men, så vidt jeg husker, med ringe held. I min tid er française aldrig

blevet danset ved et bal, men jeg har set på min moders balkort fra 1911, at dansen var en af de opførte danse.

Musikken til undervisningen blev leveret af musikdirektør *H. Chr. Jensen* fra Ringsted; han, der var en anerkendt personlighed i provinsens musikliv, kom cyklende fra Ringsted med sin violin og spillede til undervisningen! Et vidnesbyrd om tidens fordringsløshed!. *H. Chr. Jensens* orkester spillede desuden gennem mange år til ballerne, endnu da jeg, som forælder, senere var til bal.

Bleballet var en ret formel affære, vel det første led i vor oplæring til at begå os i verden. Man inviterede en dame med, en

søster eller en "kusine". Det vil sige damen blev inviteret af rektor, når vi havde anmeldt hende og fået hende godkendt. Kom damen tilrejsende, var en "anstands dame" i reglen påkrævet. Vi var i uniform med knækflip og hvid sløjfe. Det var et problem at få sløjfen bundet; men det var ikke elegant at møde med "færdigbundet" sløjfe. Vi havde også hvide glacéhandsker.

På balaftenen mødte man op og blev modtaget i den gule sal af den kjoleklædte rektor - med ridderkors, da han fik et sådant - og rektors frue, hvor man hilste, damerne nejede, og man takkede for indbydelsen. Vi havde balkort til damen, og det var vor opgave at få kortet fuldtegnet. Det kunne være et problem, hvis damen ikke var særligt omsværmet; så måtte der ofres skolemad i bytte for boller i frikvarterer, i dagene før ballet.

Ballet begyndte med en polonaise, med en af de ældre deltagere som opførende herre. Han dirigerede polonaisen, optalte hvor mange par der kunne danse ud i hvert hold, og derefter gik han over gulvet til orkestret og bestilte de enkelte danse.

Traktementet var smørrebrød og afbrændt rødvin. Jeg husker, at Røde i en matematiktime før baldagen frarådede os at spise smørrebrød med rå løg - af hensyn til damen.

Baldur

I 2. og 3. g. var det samlende fænomen foreningen Baldur, der holdt sine møder i salen ud mod gården bag rektorboligen. Den var stiftet en gang i 1800-hundredetallet og talte blandt sine tidligere medlemmer blandt andet *Herman Bang*. Foreningen havde sit blad, *Minerva*, der blev fremstillet i et eksemplar, som efter årets af-

slutning vist nok blev afleveret på biblioteket.

Da jeg var medlem af Baldur, havde skolen engageret en engelsk instruktør i cricket. Vi indbød ham til en aften at holde foredrag om engelsk politik. Han gav et meget lidt flatterende billede af det engelske parlament og den engelske regering, der syntes befolket af undermålere; det var omkring 1929 - 30.

Vi sad temmelig lamslåede, men omsider spurgte en tilhører foredragsholderen, om der overhovedet ikke var begavede medlemmer i parlamentet? "Jo" svarede han, "der findes én, men han er gal, han hedder Winston Churchill".

Bulesold

Min skoletid gik nu til ende og da den sidste student var færdig, inviterede skolen alle studenter (jeg husker ikke om realisterne var med) til "bulesold" i festsalen. Herfra erindrer jeg kun, at lektor *Bohn* holdt en tale og bad os huske, at netop på denne dag var den første dansker, der fløj over Atlanterhavet, *Holger (?) Højris*, landet i København. Som man ser, har jeg husket det.

S. E. & O.

Johannes Vedel (1931)

Baldursold 1954. Det er æblemost, der er på bordet!!!

Runde fødselsdage december 2001

5. Skibsmægler Jørgen Rødgaard Hansen (f. 1916, R 1934), Kystvejen 34, 4400 Kalundborg.
7. Civilingeniør Helge Westenbæk Hansen (f. 1916, S 1935), Åbrinken 112, 2830 Virum.
7. Gdr. Jens Helge Johannessen (f. 1931, R 1948), Døjringevej 29, 4180 Sorø.
8. EDB-chef Kai Mathias Røgberg (f. 1926, S 1944), Ndr. Frihavsgade 28, 2100 København Ø.
9. Fhv. apoteker Aksel E. Rosen (f. 1916, R 1933), Aage Jedichs Vej 5 D, 8270 Højbjerg.
9. Manager Iver J. Hecktermann (f. 1926, S 1946), Postboks 201, Kilifi, Kenya.
9. Cand.polit. Lavge Solmer Vedel (f. 1926, S 1947), Kirkeleddet 226, 3480 Fredensborg.
10. Fhv. lektor, civilingeniør Niels Andreas Harder (f. 1921, A 1934), Birkehøjvej 10, 26, Øster Hornum, 9530 Støvring.
10. Stationsleder Jens Ryhave (f. 1941, A 1954), Jordan Rundt 29, 7200 Grindsted.
12. Civilingeniør Knud Erling Højgaard (f. 1921, S 1940), Lilienkronweg 2 C, D-24939 Flensburg, Tyskland.
14. Kontorchef Axel Poulsen (f. 1931, S 1951), N. Jespersens Vej 10, 4., th., 2000 Frederiksberg.
16. Jørgen Aksel Holten Castenskiold (f. 1951, A 1968), Gentoftegade 47, 1., tv., 2720 Gentofte.
20. Læge Allan Andreasen (f. 1941, S 1961), Hunderupvej 130, 5230 Odense M.
21. Befragter Hans Kruuse Rasmusen (f. 1931, R 1949), Mejsevej 5, 2970 Hørsholm.
22. Prokurist Kjeld Larsen (f. 1921, R 1939), Frederiksbergvej 15 C, 4180 Sorø.
22. Lærer Kitty Åskov Jørgensen, f. Han-

sen (f. 1931, S 1951), Bagsværdvej 133 H, 1., tv., 2800 Kgs. Lyngby.

25. Assurandør Kjeld Hansen (f. 1926, R 1943), Syvhøjvænge 127, 2625 Val-lensbæk.
25. Kaj Dyrvig Skibelund (f. 1951, R 1969), Skovgårdsvej 3, 4600 Køge.
30. Jägmästere Christian Michael Winther (f. 1916, R 1934), SKA: Bjørkalleen 7, S-31300 Oskarshamn, Sverige.
30. Disp. Niels Hahn Andersen (f. 1931, R 1949), Lindholmvej 7, Åderup, 4700 Næstved.
31. Produktchef Niels Vilh. Jørgensen (f. 1926, S 1945), Neptunvej 11, 8270 Højbjerg.
31. Arkitekt Jørgen Djurhuus (f. 1926, S 1945), Buktaveien 16, N-3135 Torød, Norge.
31. Erhvervsassurandør Anders Bitsch-Christensen (f. 1951, S 1970), Bus-holmvej 3, Øster Højst, 6240 Løgum-kloster.

Soranske dødsfald

ANTON EMIL STRARUP (S 25)

12. maj 1907 – 10. juni 2001

ERIK ANDREAS SCHØNING

CLAUSEN (R 33)

29. december 1916 – 23. august 2001

ERIK BJERNER (S 35)

27. maj 1916 – 31. august 2001

AAGE JENSEN (lærer)

14. oktober 1907 – 30. september 2001

STIG MØLLER GRAVSEN (S 41)

28. februar 1923 – 4. oktober 2001

CHARLOTTE LYNGE

f. Møller Christensen (S 81)

7. november 1962 – 7. oktober 2001

PALLE KRISTJANSEN (S 38)

14. oktober 1920 – 8. oktober 2001

HENRIK HØJMARK (S 49)

27. juli 1930 – 8. oktober 2001

SORANSK SAMFUND

Formand, Civ.ing. Henning Molin
Ellehaven 12, 2950 Vedbæk
Telefon og fax 45 89 23 23
E-mail: molineon@get2net.dk

Næstformand og sekretær

Michael Goeskjær
Linde Allé 1, 3050 Humlebæk
E-mail: mg@lshlaw.dk

Årsfest

Anne K. Carlsen
Idagaard, Idagaards Allé 10
4200 Slagelse
E-mail: annekarlsen@hotmail.com

Soransk Samfund, kasserer Kontingent/bidrag

Arne Krog	SOR-Data
Ellehaven 9	Soransk Samfund
2950 Vedbæk	Ellehaven 9
Tlf. 45 89 27 13 (12-13)	2950 Vedbæk
Giro 400-1710	Giro 327-1307

Bidrag til Soranernes Hus:

Sendes til kassereren, giro 1-669-0309

Medlemskontingent

er på sidste generalforsamling fastsat til:

1. For dimittend-året, kr. 0,-
2. I de 7 år, der følger efter pkt. 1, kr. 150,-
3. Derefter ordinært årskontingent kr. 265,-
4. Fra det fyldte 67. år dog kun 165,-

Betaling af kontingent

1. Alle medlemmer får i løbet af årets første kvartal tilsendt et girokort fra Samfundet. Beløbet skal være Samfundet i hænde senest 3 måneder efter modtagelsen af girokortet.
 2. Medlemmer, der bor uden for Danmark, anmodes om, ved fremsendelse af beløb i check til Samfundet, at anvende en check, trukket på et dansk pengeinstitut. Herved kan Samfundet spare et stort vekselgebyr.
- Husk altid at anføre medlemsnummer.

Adresseændring

1. Medlemmer, der bor i Danmark, skal meddele adresseændringen til det lokale postkontor. Samfundet får derved automatisk besked.
 2. Medlemmer, der bor eller bosætter sig uden for Danmark, skal meddele adresseændringen direkte til kassereren.
- Husk altid at anføre medlemsnummer.

Medlemsnummer

Medlemsnr. fremgår af girokort/medlemskort og af adresseringen (kun Danmark) bag på bladet. Det er det 7-cifrede tal (= afgangår fra Sorø Akademi Skole + 3-cifret løbenummer) øverst til højre i adresseringen. Tallet (02079) til venstre er Soranerbladets distributionsnummer i Danmark.

Husk venligst altid, ved alle forhold omkring medlemskab, at give oplysning om medlemsnummeret. Det letter Samfundets arbejde.

Internet

<http://www.soransksamfund.dk>
Redaktør: Jakob Bruhns,
På Bjerget 5, 1. tv., 2400 København NV
Tlf. og fax: 35 84 14 84
E-mail: jakob@bruhns.dk

Personalredaktør og biografier

Bodil Wille Boisen,
Tersløsegaard,
Holbergsvej 101E, 4293 Dianalund
Tlf. og fax 58 28 64 09
E-mail: wille.boisen@get2net.dk

SORANERBLADET, redaktion

Morten Nørgaard
Kongsdalvej 43, 2720 Vanløse
Tlf. 38 79 13 37 (bedst 17-19)
Fax +45 38 71 72 63
E-mail: soranerbladet@mail.tele.dk

SORANERBLADET, administration

Kassereren Arne Krog,
Ellehaven 9, 2950 Vedbæk
Tlf. 45 89 27 13
E-mail: a.krog@get2net.dk

Jysk afdeling

Hans Andersen
Dr. Holstvej 1, 8230 Åbyhøj
Tlf. 86 25 62 90

Fynsk afdeling

Olaf Teusch,
Hesselhøjvej 4, 5672 Brobyvæk
Tlf. 62 63 14 80

Sorø Bogtrykkeri ApS
Alleen 9, 4180 Sorø
Tlf. 57 83 05 75 - fax 57 83 51 75
soroe.bogtrykkeri.dk@mail1.stofanet.dk

ISSN 0930-1340

Adresseændringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

02079 RHC 1965Q10 000
ROLF HARDY CHRISTENSEN
VIOLINVEJ 32, ST.
2730 HERLEV 2730 0 31/38 1

0
0
0
0
5
7
8

Et hotel med air condition. Se artiklen side 136.

Deadline næste nr. – Den 19. november 2001.

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

Ringsted	Slagelse	Holbæk	Nykøbing Sj.	Nykøbing F.	Næstved
Bragesvej 9	Elmedalsvej 1	Hovedvej 4	Autogården	Agrovej 2	Transportbuen
57 61 33 55	58 53 33 75	59 43 41 22	59 91 11 22	54 85 84 66	55 77 56 46